

Bruxelles, 22 septembrie 2016
(OR. en)

12478/16

LIMITE

CRS CRP 29	AELE 72
MERTENS 3	COWEB 95
JUR 464	MOG 106
COPS 278	MAMA 190
ELARG 92	CONUN 181
CORLX 370	COAFR 249
COJUR 15	ACP 129
COMAR 12	COLAC 70
COSCE 3	COHAFA 61
COTRA 20	DEVGEN 203
COEST 234	PROBA 17
COASI 195	

NOTĂ DE INFORMARE

Sursă:	Serviciul juridic
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea II)
Subiect:	Cauză aflată pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene: - Hotărârea Curții (Marea Cameră) în cauza C-660/13, <i>Consiliul Uniunii Europene/Comisia Europeană</i>

I. INTRODUCERE

1. La 28 iulie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), întrunită în Marea Cameră, a emis hotărârea sa în cauza C-660/13, Consiliul Uniunii Europene/Comisia Europeană. Hotărârea a anulat Decizia C(2013) 6355 final a Comisiei din 3 octombrie 2013 referitoare la semnarea unui addendum - privind Croația - la Memorandumul de înțelegere privind o contribuție financiară elvețiană („decizia anulată”) menținând, în același timp, efectele acesteia până la înlocuirea sa.

2. CJUE a hotărât că Comisia a acționat în mod ilegal, prin faptul că nu a solicitat autorizarea prealabilă a Consiliului înainte de adoptarea deciziei care a fost anulată (care a autorizat doi membri ai Comisiei să semneze addendumul în numele Uniunii) și prin faptul că a semnat addendumul. Pronunțându-se în acest sens, Curtea a clarificat modalitățile de negociere și de semnare a instrumentelor fără caracter obligatoriu dintre Uniune și părțile terțe.
3. Comisia a susținut că, în cazul în care conținutul unui astfel de instrument reflectă o poziție existentă a UE privind politicile, semnarea acordului menționat nu necesită autorizarea prealabilă a Consiliului. Chiar în cazul în care conținutul instrumentului nu reflectă o poziție existentă a UE, Comisia a considerat că trebuie să solicite autorizarea Consiliului cu privire la conținutul instrumentului, dar nu pentru semnarea acestuia ca atare. Prin urmare, Comisia a considerat că are dreptul să semneze un astfel de instrument în mod autonom, în numele Uniunii, exclusiv pe baza articolului 17 alineatul (1) din TUE.
4. Poziția Consiliului a fost aceea că decizia de a semna un instrument fără caracter obligatoriu cu un terț este în sine un act de definire a politicilor, astfel încât autorizarea prealabilă a semnării de către Consiliu este necesară, fie că conținutul instrumentului corespunde politicii existente sau nu.
5. Curtea de Justiție a confirmat poziția Consiliului, considerând că decizia anulată a Comisiei depășește limitele competențelor Comisiei, încălcând articolul 13 alineatul (2) din TUE.

II. CONTEXT

6. Consiliul a solicitat anularea deciziei anulate, urmărind, în același timp, să mențină efectele acesteia până la înlocuirea ei. Consiliul a invocat următoarele două motive în sprijinul acțiunii sale:
- încălcarea de către Comisie a principiului repartizării competențelor între instituții și, prin urmare, a principiului echilibrului instituțional prin faptul că a adoptat decizia atacată fără autorizarea prealabilă a Consiliului; și
 - încălcarea de către Comisie a principiului cooperării loiale în cursul acțiunii care a condus la adoptarea deciziei și la semnarea addendumului.
7. Zece state membre (FR, CZ, DE, PL, NL, GR, UK, HU, FI, LT) au intervenit în susținerea Consiliului.
8. Avocatul general Sharpston a concluzionat în avizul său din 26 noiembrie 2015 că decizia Comisiei ar trebui să fie anulată pentru încălcarea principiului echilibrului instituțional.

III. HOTĂRÂREA

9. La punctele 37-39 din hotărârea CJUE se prevede că, pentru a proceda la semnarea unui instrument fără caracter obligatoriu, Comisia are nevoie de o autorizație explicită dată de Consiliu în această privință. Cu alte cuvinte, Comisia nu are dreptul, pe baza competenței sale de reprezentare externă a Uniunii în temeiul articolului 17 alineatul (1) din TUE, să semneze un astfel de instrument. Decizia de a semna un astfel de instrument impune efectuarea unei evaluări de către Consiliu a intereselor Uniunii în contextul relațiilor sale cu partea terță interesată, în conformitate cu orientările strategice stabilite de Consiliul European și cu principiile și obiectivele acțiunii externe a Uniunii.

10. La punctul 40 din aceeași hotărâre, CJUE precizează că decizia de a semna un instrument fără caracter obligatoriu este, întotdeauna și în sine, un act de definire a politicilor, care trebuie, prin urmare, să fie stabilit de către Consiliu, în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) a doua teză din TUE și cu articolul 16 alineatul (6) al treilea paragraf din TUE.
11. La punctele 41 și 43 din hotărârea CJUE se consideră că un astfel de act de definire a politicilor presupune să se evalueze, de către Consiliu, dacă instrumentul asupra căruia s-a convenit reflectă în continuare interesele Uniunii, pe baza textului instrumentului fără caracter obligatoriu rezultat în urma negocierilor.
12. În consecință, CJUE susține, la punctul 43 din hotărâre, că simplul fapt că conținutul instrumentului fără caracter juridic obligatoriu, astfel cum a rezultat în urma negocierilor, corespunde mandatului de negociere acordat anterior de către Consiliu este irelevant în ceea ce privește decizia privind semnarea acestuia, astfel încât acest fapt nu poate fi înțeles ca implicând o autorizare pentru semnarea de către Comisie a instrumentului. Acest raționament se aplică *a fortiori* în cazul în care conținutul instrumentului ar corespunde altor poziții în materie de politică stabilite anterior de Consiliu în diferite contexte.
13. În sfârșit, la punctul 42 (coroborat cu punctele 39 și 40), Curtea consideră că evaluarea și definirea de către Consiliu a intereselor Uniunii, ca parte a procesului de elaborare a politicii externe a Uniunii, includ deciziile privind deschiderea negocierilor pentru un instrument fără caracter obligatoriu. Orice decizie concludentă cu privire la deschiderea de negocieri trebuie să includă neapărat părțile cu care se consideră că este oportun să se negocieze și elementul sau elementele care urmează să fie acoperite de un astfel de instrument.

IV. CONSECINTE

14. Comisia va trebui acum să adopte o nouă decizie; cu toate acestea, addendumul rămâne în vigoare și poate fi în continuare aplicat.
15. La un nivel mai general, CJUE a confirmat că, în cadrul rolului de definire a politicilor, Consiliul trebuie să acorde întotdeauna o autorizare explicită pentru deschiderea de negocieri de către Uniune cu privire la un instrument fără caracter obligatoriu cu o parte terță specifică (chiar și în cazul în care un astfel de instrument reflectă politici stabilite ale Uniunii); o decizie explicită a Consiliului este necesară, în egală măsură, la sfârșitul negocierilor, pentru a autoriza semnarea instrumentului în numele Uniunii.
16. Hotărârea judecătorească se referă la competențele Consiliului în general. Cu toate că aceasta s-a pronunțat în contextul unui instrument bilateral cu o țară terță semnat de Comisie, aceasta se aplică instrumentelor bilaterale și multilaterale fără caracter obligatoriu asupra cărora s-a convenit cu țări terțe și organizații internaționale și indiferent dacă Comisia sau ÎR (inclusiv SEAE) reprezintă Uniunea la negocieri.
17. Această hotărâre se aplică tuturor instrumentelor fără caracter obligatoriu care, în virtutea conținutului lor, implică Uniunea, indiferent dacă aceste instrumente sunt prezentate ca fiind încheiate de Uniune sau de o anumită instituție sau serviciu.
18. Este necesară o reflecție suplimentară pentru a stabili implicațiile complete ale acestei hotărâri, atât de ordin practic, cât și de orice alt tip.
